

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

Від _____ 20__ р. № _____

На № 02-5/747 від 11.11.2021 р.

Профспілка працівників освіти і науки України

Міністерство охорони здоров'я України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 04.01.2021 № 60181/1/1-21 до звернення народного депутата України О. Корнієнка від 29.12.2021 № 02/06-2021/407965 опрацювало звернення Профспілки працівників освіти і науки України від 11.11.2021 № 02-5/747 щодо необхідності врегулювання проблеми, пов'язаної з відстороненням від роботи працівників закладів та установ освіти і науки у зв'язку з їх відмовою від вакцинації від гострої респіраторної хвороби COVID19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - COVID-19), та повідомляє.

Відповідно до статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються, зокрема: основні обов'язки громадянина; засади регулювання праці і зайнятості; охорона здоров'я.

Згідно зі статтею 10 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» громадяни України зобов'язані, зокрема: піклуватись про своє здоров'я та здоров'я дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян; у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про охорону здоров'я.

Частиною другою статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» передбачено, що працівники окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких може призвести до зараження цих працівників та (або) поширення ними інфекційних хвороб, підлягають обов'язковим профілактичним щепленням також проти інших відповідних інфекційних хвороб. У разі відмови або ухилення від обов'язкових профілактичних щеплень у порядку, встановленому законом, ці працівники відсторонюються від виконання зазначених видів робіт. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням проти інших відповідних інфекційних хвороб встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Міністерство охорони здоров'я України

26-01/717/2-22 від 12.01.2022

АСУД "ДОК ПРОФ З"
Міністерство охорони здоров'я України
№26-01/717/2-22 від 12.01.2022
КЕП Кузін Ігор Володимирович
58E2D9E7F900307B0400000753932007E719500

Відповідно до Календаря профілактичних щеплень, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.10.2011 за № 1159/19897, обов'язковим профілактичним щепленням для запобігання поширенню інших інфекційних захворювань підлягають окремі категорії працівників у зв'язку з особливостями виробництва або виконуваної ними роботи.

Європейський суд з прав людини у квітні 2021 року підтвердив положення національного законодавства, що обов'язкова вакцинація є законною і може бути необхідною в демократичних суспільствах та не протирічить Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Метою вакцинації є захист кожної людини проти серйозних хвороб, через вакцинацію чи колективний імунітет.

Керуючись наданими повноваженнями Міністерством охорони здоров'я України прийнято наказ від 04.10.2021 № 2153, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.10.2021 за № 1306/36928, яким затверджено Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням (далі – Перелік).

Переліком визначено організації, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням проти COVID-19, на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України COVID-19.

Зазначені профілактичні щеплення проводяться в разі відсутності абсолютних протипоказань до проведення профілактичних щеплень, відповідно до Переліку медичних протипоказань та застережень до проведення профілактичних щеплень, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 16.09.2011 № 595, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.10.2011 за № 1161/19899.

Необхідно наголосити, що вакцинація в Україні проводиться на підставі добровільної інформованої згоди кожного пацієнта відповідно до статті 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», згідно з якою для застосування методів діагностики, профілактики та лікування необхідна згода пацієнта.

Статтею 43 Конституції України гарантоване право кожного на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення.

Згідно з частиною першою статті 21 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) трудовим договором є угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для

виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Таким чином, одним із ключових обов'язків роботодавця за трудовою угодою є забезпечення працівника відповідною роботою та створення належних умов для її виконання.

Разом з цим, законодавством про працю у вичерпних випадках передбачено можливість, а у певних і обов'язок, роботодавця здійснювати відсторонення працівника від роботи, тобто тимчасове увільнення працівника від виконання ним трудових обов'язків, передбачених умовами трудового договору.

Так, згідно зі статтею 46 КЗпП відсторонення працівників від роботи власником або уповноваженим ним органом допускається у разі, зокрема відмови або ухилення від обов'язкових медичних оглядів, в інших випадках, передбачених законодавством.

Пунктом 41⁶ постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» визначено, що керівникам державних органів (державної служби), керівникам підприємств, установ та організацій необхідно забезпечити:

1) контроль за проведенням обов'язкових профілактичних щеплень проти COVID-19 працівниками та державними службовцями, визначених згідно наказу МОЗ від 04 жовтня 2021 р. № 2153;

2) відсторонення від роботи (виконання робіт) працівників та державних службовців, які відмовляються або ухиляються від проведення таких обов'язкових профілактичних щеплень проти COVID-19, крім тих, які мають абсолютні протипоказання до проведення таких профілактичних щеплень та надали відповідний медичний висновок, виданий закладом охорони здоров'я;

3) взяття до відома, що:

на час такого відсторонення оплата праці працівників та державних службовців здійснюється згідно із законодавством;

відсторонення працівників та державних службовців здійснюється шляхом видання наказу або розпорядження керівника з обов'язковим доведенням його до відома особам, які відсторонюються;

строк відсторонення встановлюється до усунення причин, що його зумовили.

Частиною першою статті 1 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Оскільки під час відсторонення працівник тимчасово не допускається до виконання своїх трудових обов'язків та не може виконувати роботу, то за загальним правилом такому працівникові заробітна плата в період відсторонення не виплачується, якщо інше не встановлено законодавством.

Чинним законодавством прямо не передбачено обов'язку роботодавця щодо збереження за працівником заробітної плати на період його відсторонення від роботи у зв'язку з відмовою або ухиленням від проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти COVID-19.

Водночас колективним та/або трудовим договором, рішенням роботодавця в межах компетенції може бути передбачено і інші умови.

Слід зазначити, що пандемія COVID-19 забрала життя уже більше 5,5 мільйонів осіб у світі та більше 97,7 тисяч українців. В Україні з березня 2020 року з метою запобігання поширенню COVID-19 встановлено карантин та впроваджуються обмежувальні протиепідемічні заходи, проте найефективнішим заходом щодо подолання пандемії COVID-19 є вакцинація.

Метою запровадження обов'язкової вакцинації проти COVID-19 для працівників організацій, що віднесені до Переліку, є максимальне охоплення щепленнями організованих колективів для вироблення колективного імунітету, що дасть можливість запобігти поширенню хвороби, появі ускладнень та летальним випадкам.

Зазначена мета відображена в рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 02.04.2021 «Щодо Національного плану вакцинопрофілактики гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до кінця 2021 року», яке введене в дію Указом Президента України від 03.04.2021 № 139/2021.

Враховуючи викладене та зважаючи на те, що відповідно Конституції України життя і здоров'я людини визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (стаття 3), кожен має право на охорону здоров'я, яка забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм; держава забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя (стаття 49) Міністерство охорони здоров'я України як центральний орган виконавчої влади, одним із основних завдань якого є захист населення від інфекційних хвороб, відповідно до наданих повноважень вживає ефективних заходів щодо подолання пандемії COVID-19.

**Заступник Міністра – головний
державний санітарний лікар України**

Ігор КУЗІН

